

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 100.

ANULU XXIV.

Sabiu 16/28 Decembre 1876.

Telegrafulu ese Duminec'a si Joi'a, la fie-care d'ne septamani cu adancu'a Foisior'ei. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei, preafara la 3. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate c'atra espeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

trajecialele parti ale Transilvaniei si pentru provincieile din Monarchia pre unu anu 8 fl. ora pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitarea de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisior'a“

Cu inceputulu anului 1877, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a; la fia-care doue septamani cu adausulu Foisior'ei.

Pretulu abonamentulu pre anulu intregu e celu de pana aci:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-unguresca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardi cu tramitarea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugamu a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dara nu cate doue poste ultime, si in locu de epistole de prenumeratiune recomandamu on. publ. avisurile postale, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) ca impreunate cu spese mai putiene si ca mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Din conferintiele prealabile intre plenipotentii puteriloru n'a crasatutu multu in publicu. Unu coresp. din Constantinopole scrie la „P. Ll.“ sub datulu 19 Decembre unele date interesante, cari dice ca le are dela unu barbatu demnu de incredere. Representantulu Russiei din Constantinopole, dice acelu, si-a pusut tota silinti'a dela inceputulu conferintiei prealabile a fi forte preventoriu. La tota ocaziunea a cautatu a accentua tendintiele cele mai pacifice ale guvernulu si ca proba despre acest'a a declaratulu ca cabinetulu din Petersburg nu mai staruesce pre langa o ocupatiune de trupe rusesci. Unii dintre delegati s'au entusiasmata asi de tare de acestu blidu de linte moscoviticu, incatu spre a se arata recunoscatori au consimtitu la unu proiectu nou a lui Ignatieff sans phrase. Punctele esentiale din proiectulu din cestiune sunt: ca unu numeru ore-care de trupe ale unu statu micu europeanu, hotaritu de conferintia sa ocupe partile revoltate turcesci ca politia si mandataru a celoru siése puteri mari si sa privegheze asupra executarei reformelor; guvernorii provincieloru din cestiune sa denumésca de porta in intielegere cu puterile cele mari; iera dreptulu de controlu pentru acurat'a executare a reformelor sa se concreda consuliiloru puteriloru garante. Fiindu ca acestu proiectu contine dispositiuni cam aspre pentru porta s'au inuoiu delegatii, la propunerea unu'a,

ca devenindu odata conclusu sa nu i se comuncie ca ultimatu, ci sa i se conceda dreptulu de a face si ea la tempulu seu contra propuneri.

Coresp. mai adauge ca Ignatieff se lauda in tote partile ca pre lordu Salisbury lu are in busunariu si ca relatiunile intre acesti doi diplomati batu la ochi. Preste totu, incheia cor., impressiunea ce o pote lu omulu din tote aceste, face se pare ca conferintia numai de aceea e adunata, pentru ca sa justifice procederea Russiei inaintea Europei.

Conferintia constantinopolitana s'a inceputu in 23 Decembre sub presiedinti'a lui Savfet pasia, dupa ce s'a publicatu cu solemnitate constitutiunea turcesca. Resultatu deosebitu n'a avutu conferintia de ore-ce ea numai a comunicatu portiei rezultatele conferintiei prealabile, pana candu Savfet pasia indigita semnificativu la proklamarea constitutiunii. Nu se pote inca constata deca Port'a cu publicarea constitutiunii tocma acum la inceputulu conferintiei a voitu sa arate ca ori-ce alta reforma este de prisosu. Candu s'aru adeveri acest'a, actiunea diplomatiei aru fi curendu terminata.

Constitutiunea turcesca proclamata in 23 Decembre cuprinde in esentia urmatoarele dispusetiuni: Indivisibilitatea imperiului; sultanu este Califulu musulmaniloru si suveranulu tuturoru Otomaniloru; drepturile sultanulu suntu intocma celoru ale suveraniloru occidentulu. Suditiu imperiului se numescu otomani; libertatea loru este neviolabila. Islamulu este religiunea statulu fara caracteru teocraticu; se garantéza privilegiete religiose ale comunelor si liberulu exercitiu alu cultelor; e de a se considera ca conditio sine qua non libertatea pressei, a inventiamentulu, instructiunea elementara obligatoria, dreptulu de reuuni si de petitiunare la camere, precum si egalitatea tuturoru suditiloru inaintea legiloru publice, admissibilitatea la functiuni publice fara privilegiete religiose, mai departe distributiunea egale a impoziteloru in proprietatea unei legi. Se garantéza proprietatea si inviolabilitatea domiciliulu.

Dupa aceste se statorescu definitivu atributele tribunaleloru: Nimeana nu pote fi detrasu dela judecatori si naturali; pertratările suntu publice si se recunosc dreptulu de defensiu; sentintiele se publica; procuratur'a de statu nu are amestecu in afacerile judecatoresci; suntu oprite: confiscatiunea, lucrarea iobagesca, si tortur'a.

Ministrii suntu responsabili. Acesti'a voru fi acusat de camere si voru fi judecati de unu tribunalu supremu compusu din cele mai inalte persone din justitia si administratiune.

Functiunarii nu se potu destitui fara causa legala; se sustiene responsabilitatea loru.

Representatii'a tieri va constá din cam'ra de deputati si din senatu; legile votate de aceste doue corpuri se sanctionéza de sultanulu; deputatii suntu inviolabili.

Administratiunea provincieloru va fi pre basea cea mai lata a decentralisatiunii.

Faimiele despre o crisa ministeriala in Bucuresci séu de o schimbare personale dice „Le courr. de Roum.“ suntu cu totu nefundate.

„Le courr. de Roum.“ dela 10/22 Decembre scrie:

Diurnalele englese anuncia ca Russi'a accépta, ca Bulgari'a sa fia ocupata de trupe romanesce. „Times“ pretinde ca proiectulu acest'a va fi sustienutu in conferintia de Germani'a si Franci'a. „Morning-post“ de alta parte dice, e de crediutu ca conferintia va accepta mesur'a acest'a, prin carea se va delatura o mare dificultate.

Noi nu scimu sa se fi facutu guvernulu romanescu vre-o propositiune de natur'a acest'a, si pentru noi este greu de a prejudeca decisiunea ce va paté elu sa ia. Este ore care tempu de candu in starea in care se afla atunci cestiunea, Romani'a aru fi declinatulu pote dela sine onorea ce i se face; astadi aflamu ca ea nu va avé incatru decatu sa se supuna la demandarea puteriloru.

Impregiurările ni-se paru diferite si pericolulu care esista in epoc'a de atunci cum noi amu fostu esclat'o in acestu locu, pentru Romani'a consimtiendu la o missiune pre care Itali'a a declaratulu ca nu o pote accepta, numai esista. Deca Europ'a va insarcina pe Romani'a sa o represente, indatorandu-o a garantá esecutarea reformelor in Bulgari'a, credemu ca guvernulu ei va accepta acestu inaltu testimoniu de stima si confidintia. Intra cea, o repetimu, noi nu cunoscemu nici decum cari suntu vederile cabinetulu. Este posibilu ca diferu de a le nostre din motive pre cari nu le vomu esamina deca voru fi. Pentru momentu noi nu scimu in privinti'a acestui lucru decatu aceea ce ne spunu foile englese.

Diarulu italianu „Lombardi'a“ publica in prim'a pagina a numerulu Romanu'a, urmatoriulu interesantu articolu, pe care lu reproducemu cu o deosebita satisfacere:

„Acesta interesanta tiéra (Romani'a), putienu cunoscuta in Itali'a, trece printr'o crisa dintre cele mai periculoase dela esistinti'a sea.

„Descendintii legionariloru italici pe cari imperatulu Traianu i-a stramutatulu acolo cu nobil'a si greu'a misiune de a padi fruntariile imperiului romanu de navalariile barbare, suntu pe punctulu de a vedé patri'a loru navalita din trei parti deosebite de armat'a Russiei, a Turciei si pote chiaru de a Austriei.

„Romani'a e amenintata, din caus'a propriei sele situatiuni geografice, nu numai de a serví de trecere trupeloru acestoru natiuni beligerante, ci chiaru si de campu de bataie pentru ele, deca resbelulu aru avé locu.

„In fati'a unei situatiuni atatu de grave si de periculoase, Romani, cari au afirmatu in mai multe reuenduri si in modu solemn intentiuniloru de a remanea neutri in conflictulu orientale, au dreptulu ca Europ'a sa se intereseze de a garantá intr'unu modu seriosu neutralitatea loru.

„Itali'a in speciale, carei'a legaturile de sange si de limba i-au consacratulu titulu de mama-patria a Ro-

maniei, Itali'a care chiaru acum a incheiatu cu ea unu tratatu de comertiu, aru trebui sa ia initiativ'a unu protectoratu eficace pentru aceea generosa natiune, in prevederea unor eventualitati probabile.

„Deca Europ'a a garantatu prin tratate solemne neutralitatea Elvetiei si pe a Belgiei, nu scimu pentru ce n'aru trebui s'acorde astadi Romaniei printr'unu actu speciale o situatiune franca si definita, identica intru tote cu cea creata odinióra Elvetiei si Belgiei.

„In fati'a unu periculu de acestu felu, e de dator'a Europei se vorbesca si sa se pronuncia: tacerea aru fi o crima, caci e la midilocu viitorulu si esistinti'a unu intregu poporu.

„A nu se pronuncia aru fi, dupa opiniunea nostra, o tagaduire de dreptate c'atra o natiune care si-a impusu cele mai grele sacrificii pentru a savandu de noramutata dara periculoasa neutralitate, intr'unu tempu candu aspiratiunile, simpatiele, viitorulu seu, suprem'a nedreptate a Turciei i impuneau a luá parte la lupt'a in care ea avé totulu de castigatu.

„Intim'a nostra convingere e dara ca conferintia dela Constantinopole va proclama intr'unu modu solemn neutralitatea Romaniei, a acestei tieri atatu de necesaria la mantinerea ecuilibrulu europénu.“ „U. p. A.“

Kossuth despre cestiunea orientala.

Kossuth, astadi esilatulu voluntariu, a inceputu a se interesá de politica orientala si a scrie cugetările sele politice in forma de epistole la unulu din amicii sei in Ungaria. Avemu inaintea nostra, reproducu de diurnale unguresci, o epistola indreptata c'atra deputatulu dietalu E. Simonyi, data din Collegno al Barraccone in 19 Decembre.

Nu ca dóra amu consimti intru tote cu cele depuse in epistola, pentru ca le multe s'aru puté face reflexiuni, ci pentru ca sa aiba si publiculu nostru cetitoriu ideia despre apretiarile betranului esilatu asupra cestiunei celei mari ce este astadi la ordinea dilei, vomu reproduce si noi unele passage din amintita epistola.

Intada dupa o scurt'a introducere Kossuth definesce cestiunea orientala. Elu dice:

„Cestiunea orientala e o cestiune européna. Nu esista putere in Europ'a, carea sa nu simta, ca fazele acestei cestiuni, in mesura mai mare séu mica, nu aru fi legate, mijlocitu séu nemijlocitu, de interesele ei proprii.

„De unde vine insemnatatea acestei cestiuni? Prin ce si de candu a devenitu cestiunea orientala o cestiune européna?

„Prin aceea si de atunci, de candu puterea rusésca prin mutilarea Turciei si macelarirea Poloniei a crescutu in proportiuni asi de mari, incatu a devenitu periculoasa pentru libertatea Europei.“

Dupa unele vlogiuri pentru turci autorulu continua:

„Cestiunea orientala este o cestiune de putere pentru Russi'a. (Hinc omne principium, huc refer exitum.) (De aici totu inceputulu, aici redú si sferisulu din punct'a este simberulu lucrulu si pentru a vedé alu in-

teresului europénu. Fia-care politicu care nu porcede dela acestu faptu este séu in insielaciune séu in nalucire.

„Cestiunea orientala este o cestiune de putere pentru Russi'a. Indata ce trasur'a acést'a va fi stersa din cestiunea orientala, ea ipso facto incéta a fi cestiune européna. Atunci dintr'odata se scobóra la nivelulul unei cestiuni interne. Miscările ei voru fi apretiate atunci de ómeni dupa principiele lor, dupa simtiemintele lor, cu simpatia séu antipathia; inse cestiunea nu va mai turburá somnulu nici unei'a dintre puterile europene. Succéda portiei (ce eu dorescu din inima sa-i succéda) sa impace popórele de diverse semintia si religiuni intre sine si cu suveranitatea ei, totu atát'a, ori pre bas'a egalitátiei de dreptu sub scutulu institutiunilor constitutiunale, ori a unei personale, ori a unei federatiuni restrinse; séu sa nu-i succéda si popórele imperiului portiei sa inaltie pre ruinele puterii sdrobite individualitátile lor nationale la valóre de statur; tóte aceste nu voru amenintiá pacea, nici libertatea Europei, din tóte aceste nu va face nimenea cestiune européna.

„Pána cându inse in situatiunea cestiunei orientali stá incuadrata cestiunea de putere pentru Russi'a, fia care atentatu indreptatu asupr'a intregitátiei imperiului turcescu séu asupr'a suveranitátiei ei va amenintiá totu-déun'a pacea Europei, pentruca ori-ce crescere, directa séu indirecta a preponderantiei rusesci in Europ'a, este unu pasu inainte cátra implinirea prorociei lui Napoleonu: „Europ'a va deveni cosacésca.“

Scriitoriulu epistolei afirma ca puterile crestine in anumite tempuri n'au fostu mai humane decâtu turcii si ca astadi nu póte fi verb'a de humanismu, ci de crescerea preponderantiei rusesci, care amenintia pre popórele din sudostulu Europei de a le face nisce instrumente in mânilor politice rusesci. Apoi continua:

„Aci e Serbi'a. Ce se atinge de pórt'a, Serbi'a a fostu libera, cá ori-care alta natiune din lume si chiaru si independintia i-a lipsitu numai dupa nume. Ea erá mai independenta de cum este astadi Ungari'a, in publico in privintia politica, financiala, economica, in sferisitu in ori-ce privintia, chiaru si in ceea ce privesce positiunea ei tributara. Numai fatia cu Russi'a n'a fostu nici libera nici independenta si nu póte fi. Cine are patronu are si domnu. Nu dóra ca serbiu nu aru voi sa fia mai bucurosi liberi decâtu vasalii dictaturei rusesci; dara presiunii rusesci nu potu ei resiste. Eata fatala sila a situatiunei. Din Petersburgu i se umplura ochii Europei cu nuorii de pulbere de asigurári verbale, ca tiarulu retiene pre príncipele Milanu dela resbelu. Agentii oficiali ai Russei inse geruiá foculu resbelului; ei au atitiatu cu acuirarea Bosniei si cu fantasmagori'a unei „Serbie mari“ patimile serbilor dispuse de a luá flacári si banii rusesci curgeau spre Serbi'a; unu generalu rusescu s'a pus in fruntea armatei serbesci; oficeri rusesci pána si din servitiu activu, oficeri concediatu spre acestu scopu si ómeni inarmati mergiau cu glótele in Serbi'a si sub masea serbésca rusulu a purtatu resbelu cu turculu pentru de a avé unu pretextu spre a continuá resbelulu nemascatu. Poporulu serbescu, mistificatu prin cuvinte late de libertate slavica (care libertate infloresce asiá de frumosu in Russi'a), n'a observatu ca rusulu nu se lupta pentru libertate ci pentru preponderantia rusesca si acum sangeréza si móre. Si acum ce s'a alesu din „liber'a Serbia“? Sta spândurata si fára nici o putere de cárligulu rusescu, este vasala rusesca, patrole rusesci tienu in Belgradu pre poporu „in ordine.“ Aceste suntu lucruri

fórt'e edificátore si totodata fórt'e instructive.

„Séu sa privimu Romani'a. Nu amu locu de a face escripte din istori'a ei, cari diplomatii déca le-aru studiá putienu a buna-séma aru face bine; ei aru puté invetiá, ce va se dica, cându rusulu garantéza „reforme autonomistice“ prin „ocupatiuni.“ Voiu aminí numai atát'a, ca de cându din partea Valachiei s'a incheiatu capitulatiunile intre Mircea si Baiazetu si din partea Moldaviei intre Bogdanu si Solimanu, pórt'a a respectatu totu-déun'a (?) libertatea si autonomi'a Romaniei, a respectat'o, cu tóte ca cu nemai audita libertate, ea cea puternica, ea, suveran'a a eschisu din provinciele ei vasale religiunea ei si dreptulu turciloru de a avé proprietáti de pamentu. Turculu n'a frántu nici odata (!) legatur'a. Nici odata! Romani'a a fostu libera, tóte restrictiunile libertátiei sele, tóte suferintiele (si a avutu multu sa sufere) are sa le multiamésca amesteculu rusescu. Si fia-care patriotu românú scie, ca déca puterea rusesca impresóra Romani'a — acést'a insula in marea slavica — patri'a sea trebuie sa cada cá o caprióra intre inasiuraturile unui boa constrictor. Acést'a o scie fia-care românú. Si Europ'a a garantatu libertatea si neutralitatea Romaniei.

„Si cu tóte aceste Romani'a a fostu drumulu pre care Russi'a sub masca serbésca a purtatu resbelulu contr'a Turciei si Romani'a va fi bas'a operatiuniloru rusesci de resbelu contr'a portiei precum a fostu in 1849 contr'a Ungariei. Guvernulu Romaniei a rugatu cu mânilor radicate pre puterile garante sa-i apere neutralitatea; inse rusii suntu politici fórt'e desteri, au alesu bine tempulu pentru de a pune iérasu in cursu cestiunea orientala.

„Angli'a e puternica; ea scie apará Constantinopolea si scie maturá flumurile rusesci de pre mări; nu e inse putere continentala. Singura nu este in stare de a tramite in Romani'a o armata care sa numere sute de mii. — Franci'a e trantita la pamentu, ea se reculege, este inse prea langeda. Déca nu aru fi asiá Russi'a nu aru cutezá precum cutéza.

„Regimulu imperiului nemtiescu are pentru toti câte unu cuventu amicabile; politic'a sea este de directiunea, ca nimenea sa nu intrevina pentru Turci'a contra Russei, pentruca resbelulu sa fia localisatu. Succede acést'a, atunci rusiloru li s'a facutu servitiulu celu mai bunu, rusiloru, cari si-au pregatitu bine terenulu, turburandu pacea interna, asiá precum si-lu voru pregatí si la noi si in Austri'a. Si care este chia'a acestei politice a principelui Bismark? Elu se teme a vatemá pre rusi, pentru cá nu cumva sa le vina in minte sa dea mân'a cu Franci'a la unu „revanche“.

Itali'a fericita (care a meritatu fericirea ei prin perseverantia ei de sute de ani), carea prin batalii perdate a acuiratu provincii, scóte capulu sa véda nu se arata din vre-o parte o radia complementaria de lumina pentru „Stella d' Itali'a“. — In consiliile Austriei domnesce demonulu traditionalulu „divide“ si unde domnesce acolo paralisia clatinári si jóca calulu de adi pe mâne. Ungari'a este o provincia nu unu statu si nu póte exercitá o politica propria ungrésca. Ea, Ungari'a s'a parasitu pre sine; s'a pactatu de mórt'e.

In Petersburgu s'a comptatu cu tóte cele dise, inainte de a fi devenitu „iubitoriulu de pace“, tiarulu Alessandru, asiá resolutu resbelicu. Si pentru Romani'a se termina lucrulu asiá „liber'a Romania cu neutralitatea garantata remâne prinsa in unghiti'a rusesca, precum a mai remasu de atâtea ori. Foile anuncia déjà ca fapta implinita aliántia, prin care devine ausiliara rusesca. Déca nu este inca fapta va fi. Ce sa faca? Sa resiste ea sin-

gura presiunii rusesci? Sa indrepte ea priviri ostile asupr'a aceluia, cátra care continentulu europénu vociferéza cá unu mielú blándu. Situatiunea o táresce dupa sine.“

Kossuth dice mai departe: filosofem'a cestiunei orientale este: ca pána cându Russi'a apasa asiá de greu asupr'a Turciei nu póte fi nu póte deveni acolo nimenea liberu si independentu. Mai departe da asecurári ca natiunea ungrésca nu a fostu nici cându contraria libertátiei; popóre si staturu libere in orientu suntu binevenite Ungariei; nu inse servitóre rusesci. Cu unu cuventu preponderantia rusesca din orientu trebuie delaturata si atunci ori cum s'aru desvoltá lucrurile orientulu va fi fericitu; altfelu periculu e mare si pentru Ungari'a, mai mare pentru Austri'a.

Revis'a diaristica.

Foile din Budapest'a discuta incidentulu petrecutu pe monitorulu „Marosiu“ si tóte suntu de acordu ca Serbi'a trebuie se dea satisfactiune completa.

„Hon“ dice: Cum se pare noi avemu aici de lucru cu o provocatiune sistematica, in dosulu cárei'a afara de Serbi'a póte ca se mai ascunde si altu cine-va. Aici aru fi locul de a travestá enunciatiunea lui Talleyrand: „Cherchez la Russie!“ Nu trebuie tamendatu lucrulu. „Abendpost“ comunica scirea, ca guvernulu serbescu a dimissionatu. Déca Serbi'a va veni prin acést'a pe mânilor unoru barbati mai intiepti si se voru pedepsi aspru facatori de rele, noi vomu avé o satisfactiune suficienta. Dealtmintrea esista numai unu modu de a ne asigurá contr'a intemplárilor de acestu soi. Atunci numai ocupatiunea Serbiei póte sa ne dea ajutoriu radicalu...

„Pesti Naplo“ scrie: Serbi'a a vatematu greu monarchi'a nóstra de repetite-ori si s'a sustrasu cu tóte apucaturele posibile dela darea unei satisfactiuni oneste. Vatemárele sale cele mai nóue suntu de astfelu de natura cátu nu e de ajunsu satisfactiunea formale, ci aici e la locu o pedépsa si trebuie se esoperámu garantii materialu ca pe viitoriu Serbi'a nu va mai vatemá pe Austro-Ungari'a, nu o va mai puté vatemá. Belgradulu este cuibulu revolutiunei serbesci si a agitaciuniloru indreptate contr'a monarchiei nóstre. Aceste insa trebuie pedepsite si inlaturate pe viitoriu. Acést'a se póte face numai asiá, déca Austro-Ungari'a va ocupá cetatea si orasiulu Belgradu stramutându resiedintia principatulu serbescu si a oficiiloru lui la Kragujevatiu. Acést'a e dupa parerea nóstra satisfactiunea pe care Austro-Ungari'a e indreptatita a o cere si pe care ea si-o datoresce sie insasi, si linistei europene. Judecatori onórei nóstre vatemate suntemu noi si nu Europ'a. Actiunea nóstra spre conservarea si restabilirea onórei nóstre nu o putemu supune la probarea prealabila a mariloru puteri. Europ'a va aprecia temeiturile nóstre si noi terminându cu actiunea nóstra vomu comunicá decisiunile nóstre mariloru puteri amicabile spre placuta luare la cunoscintia. Acést'a e judecat'a nóstra asupr'a certe serbo-austro-ungare séu asupr'a cestiunei serbesci. Noi suntemu convinsi ca opiniunea publica a Ungariei va aderá la vederile nóstre.

„Ellenör“ considera provocatiunea serbésca de unu planu calculatu a sumutiá pe Austro-Ungari'a contr'a Russei. Avemu tempu, dice acestu organu, pentru a tiené séma de planurile ce le faurescu serbiu in confusiunea lor, dara cea ce nu se póte amaná e ca monarchi'a trebuie sa-si iá odata satisfactiune pentru aceste vatemári, déca se póte intr'unu modu indatinatu intre ómeni de buna cuviintia, déca va fi de lipsa pe cale politiana. Dara satisfactiune neconditiunata. Gu-

vernulu serbescu a demissionatu, acést'a de sine nu e nimicu. Póte sa insemneze ca Serbi'a e gat'a dá ori ce satisfactiune, dara póte ca insemnéza si aceea ca in urm'a confusiunei desbinári si impotentiei ce domina nu e in stare sa dea nici o satisfactiune. Acel'a ce nu mai are nici o putere preste sine insusi trebuie ajutat cu vr'o câteva bataliuni de soldati. Déca acést'a voru fi bineveniti pentru ajutoriu, bine, déca nu, ei cá esecutori voru fi buni si preste voia Declaratiunea ministrului presidentu ne linistesce ca monarchi'a nóstra va pedepsi vatamarea autoritátiei sele cu energia si asprime.

„Kelet Népe“ dice: Incidentulu acést'a face asupr'a nóstra impressiunea cá si cându ne-amu aflá inaintea unui faptu indeplinitu cu calculu si cu planu si ca aici au conlucratu si mâni de acele ce au cunoscutu bine dimensiunea politica a acestui atentatu comis asupr'a monarchiei nóstre si cari au voitu sa realizeze prin acést'a scopuri politice. Si mânilor aceste nu puteau fi altele decâtu acele ce au insecunatu resbelulu serbo-turcescu si cari si astadi mai au o influentia decidiátore in Serbi'a. Nu voimu sa afirmámu ca atentatulu s'a comis cu sciintia si vointia intregu cabinetulu serbescu, dar' aflámu probabilu, ca acelu membru din ministeriu care e capulu propagandei revolutiunarie nu se póte eliberá de incriminatiunea, ca elu a voitu sa-si conserve prin unu medilocu atátu de desperatu positiunea sea fára sperantia, cáci pentru elu si partid'a lui nu mai e alta scapare din caosulu ce ascunde totu si acopere indiciile agitaciuniloru criminale.

„Nemz. Hirlap.“ sustiene, ca dimissiunea cabinetulu Ristici e mesur'a minima din satisfactiunea cu care se póte multiamí monarchi'a nóstra. Constatându acést'a ne cuprindu fára voia unele indoieli. Dar' déca retragerea va fi numai o amagire cá si satisfactiunile date pána acum? Cine scie déca dlu Ristici care parasí astadi cá unu martiru ministeriulu de esterne, nu va intrá preste putiene dile septamâni séu luni cá unu triumfatoru in marele guvernulu serbescu si déca strigárele de jivio si risetele ironice ale popouulu serbescu nu voru prorumpé intr'unu chiotu de bucuria pentru modulu ingeniosu cu care dlu Ristici si-a facutu ferii pe vre-o câte-va luni si a terminatu joculu seu contr'a Austro-Ungariei? Serbi'a e tiér'a minciunei, a amagiriiloru si a perfidiei. Totu ce e inruditu cu aceste trei lucruri e acolo cu putintia, dreptu aceea ministeriulu nostru de esterne se pórt'e de grige, cá monarchi'a nóstra sa nu mai fia natiunei escelente serbesci spre distractiune.

„Egyetertes“ dice: Actulu violentu ce s'a comis contr'a monitoriului „Maros“ ce representa teritoriulu ungrésca e astfelu cátu nu póte remâne nepedepsitu. Generositatea manifestata pána acum are unu intielesu dara comedi'a acést'a trebuie sa inceteze si déca príncipele Wrede e neabilu pentru a sustiené o autoritate, sa se faca alta dispositiune dar' la totu casulu asiá, cá statulu desfrenatu sa invetie ordine.

„Pest. Ll.“ e de parere, ca dimissiunea ministeriului e o satisfactiune ce póte multiamí pe Serbi'a dara nu si pe monarchi'a nóstra. Vatemárele suntu o provocatiune cu planu si continua la adress'a Austro-Ungariei. Tóte escessele se facu la vederea garnisoniei rusesci, a unei puteri, cu care avemu raportu de aliántia. Judecându inconvenientiele ce potu resultá din acestu faptu, vomu avé unu temeiu mai multu de a sistá legaturile nóstre diplomatice cu Belgradulu. Acést'a mesura insa e de rangu inferioru, avemu alta trebuintia mai viua, de a tiené cu mâna tare pe Serbi'a in freu. Nu convine cu demnitatea monarchiei de a lasá pe Serbi'a sa ni dea satisfactiune. Déca necesitatea politica ne

impune o actiune materiale, acésta nu trebuie sa se opréscă cu respectu inaintea zidurilor Belgradului.

Marele Meeting din Londr'a

Discursul d-lui Gladstone.

Positiunea ce ocupa d. Gladstone in lumea politica englesa si marea valóre ce se pune pe opiniunile sele dá discursului ce a pronunsiat, in marele Meetingu din Londr'a, o importantia speciala, care ne face sa publicám punctele principale.

In partea dintáiu a alocutiunii sele, d. Gladstone si-a datu silinti'a de a demonstrá cu ce persistintia s'a alipitu guvernulu englesu de doctrin'a ca ori-ce intervenire in afacerile Turciei aru fi rea. Numai in discursulu seu dela Guildhall, Iordulu Beaconsfield a recunoscutu in fine ca este dator'ia Engliterei de a încercá sa dobândéscă o schimbare bine facátóre in situatiunea popóreloru supuse din Turci'a.

Dupa aceste preliminare, d. Gladstone continua in terminii urmatori:

„Dorescu sa fie bine intielesu, ca vorbescu in genere despre provinciile care au fostu turburate, nu dóra pentru ca situatiunea celor-lalte provincii este fára importantia, ci pentru ca prioritatea si urgentia trebuie sa se dea celoru dintáiu, pentru ca in tóte transactiunile n'a fostu cestiunea decâtu despre densele, si pentru ca modulu cum voru fi regulate cestiunile privitóre la densele, va pune principiile si precedentele aplicabile, dupa o drépta apreciere a impregiurárilor particulare ale probleme, care se potu presentá in alte párti ale imperiului turcu.

Recunoscú deci cu multiamire, in discursulu dela Guildhall, in prim'a linie marturisirea cum-ca avemú dator'ia fatia cu popórele subjugate din provinciile crestine, o marturisire care n'amu potut' o dobândi nici odata in tempulu sesiunii iparlamentarie (Aclamatii). Nici unu cuventu, nici o silaba nu s'a potutu scóte din gur'a ministriloru in acésta materie. Déca 'mi aducu bine aminte, prim'a declarare in privinti'a acésta a fostu facuta de siru Stafford Northcote, intr'unu discursu ce a pronunsiat in nordulu Engliterei, cându a disu ca noi ne cunósemú tóte datoriile fatia cu popórele crestine. Me simtu fórté fericitu, ca ministrii nostri recunoscú acésta; inasa regretu ca in totu tempulu sesiunii, precum si in corespondinti'a publicata in „Cartea-Veneta“ pána la acésta epoca, pe cátu sciu eu, nu se gasesce nicáiri vre-o recunoscere.

In adevéru, recunoscerea acestei obligatiuni e cu deseversire in contr'a-dicere cu doctrin'a de intervenire, pre care guvernulu M. S. nu numai ca si-o propusese siesi dara convertise si pe tóte cele-lalte puteri ale Europei pentru dens'a. Cu tóte astea, in acésti tempu cându discursulu dela Guildhall admitea o datorie in privinti'a acésta, elu nu contiené opiniunea dintáiu, ci o atributiune relativa la misiunea cu care trebuia sa fie investitu lordulu Salisbury, ale cáru silintie dorim sa le secundám. Acestu discursu contiené inca si alte pasage care dupa mine, aveau insusirea de a anulá si inca mai multu decâtu anulá, ceea ce aru fi potutu derivá din multe alte pasagie mai favorabile.

In prim'a linie, ce avé sa faca lordulu Salisbury la Constantinopole? Care trebuia sa fie scopulu ce aru avé sa-si propuna guvernulu la conferintia? Elu se ducea pentru a mantiene tratatulu de Parisu. Intielegeti ce inséma acésta. Acésta nu insémná de cátu a se întórce ier' la vechi'a doctrina de statu quo. Tratatu de Parisu plecá dela supositiunea — n'amu luatú parte oficiala la tratatu, dara nu dicu ca acea supo-

sitiune n'aru fi fostu rationabila pe tempulu acél'a — ca Pórt'a are sincer'a dorintia de a face o reforma completa a guvernului seu in provinciile europene si déca nu din convingere, plecá celu putienu dela speranti'a. ca ea are putere de a realisá acésta reforma.

Prin urmare, tratatulu de Parisu afirmá cu energie integritatea si independintia imperiului turcu, si renuntia chiar la ori-ce dreptu de intervenire, separata séu colectiva, care, déca nu erá acésta stipulatiune, s'aru fi potutu nasce din impregiurarea ca Sultanulu inserase apriatu reforme in acelu tratatu — adeva in dreptulu publicu alu Europei.

Ce trebuie noi sa dicemú relativu la cestiunea tratatului de Parisu? Ve voiu spune parerea mea in modulu celu mai deslusitu: Pórt'a otomana a violatu in modulu celu mai vedutu si mai eclatantu si a calcatu in picióre tratatulu de Parisu. Intielesulu discursului dela Guildhall erá de a pune principiulu, ca noi toti suntemú legati prin acestu tratatu, si de a deduce ca Pórt'a otomana aru avé dreptulu de a face apelu la densulu; si, cu tóte declarárele ce s'aru fi potutu face in teorie, in privinti'a obligatiunei de a veni in ajutoriulu popóreloru crestine, in practica acestu apelu aru fi avutu de resultatu o întórce la vechiulu sistemu de admoniri si imputári, care aru fi remasu fára nici unu resultatu séu n'aru fi provocatu de cátu nisece declarári lipsite de ori-ce sensu.

Afirmu ca tratatulu de Parisu nu impune in privinti'a Portiei nici unu feliu de obligatiuni (Vii aclamatii). Suntú cátu se póte de departe de a dice ca tratatulu de Parisu nu este obligatoriu între cele-lalte puteri, inasa sustienú puru si simplu acésta idea larga, clara si necontestabila, ca acél'a care a violatu unu tratatu nu mai are dreptulu de a apelá la elu (Fórté bine! Fórté bine!).

S'a disu asemenea ca celu mai mare interesu ce putemú avea, este de a mantiené independintia si integritatea teritoriala a imperiului turcu. Din parte'mi, consideru fras'a „integritate teritoriala“ cu mai multa favóre decâtu cum multú din acésta sala nu suntú póte dispusi a o face. Inasa pentru mine ea insémnéza ca Pórt'a sa conserve unele privilegii cari, pe cátu tempu voru fi restrinse între nisece anumite margini de o intindere moderata, natur'a lor va remanea cu totul clar, si ele nu voru insémná exercitiulu unei domniri turcesci suverane, nelimitate, in guvernulu acelorú tienuturi. Acésta frasa mi se recomandá, pentru ca amú vedutu cu totii ca suzeranitatea Portiei are in privinti'a Romaniei unu feliu de adpostu, sub care independintia s'a dezvoltatu in acesti 25 ani din urma.

In multe regiuni se nutresce ide'a absurda ca, scapandu aceste provincii de sub jugulu crudu si strivitoriu alu Turciei voru trebú sa tréca sub altu jugu. Eu credu din contra, ca elé nu voru trebú sa stea sub nici unu jugu (fórté bine! fórté bine!), ci ca Dumnedieu, in clementia sea, a facutu aceste provincii pentru poporulu care le locuiesce, si ca in fine in libertátile liberu desvoltate si numai in aceste libertáti se póte gási o stavila eficace in contr'a unei agresiuni straine, fia acésta din partea Rusiei séu din a ori-cárei alte puteri (Aclamatii).

Din acestu punctu de vedere a'si putea sa vedu unu avantaju posibilu in integritatea Turciei.

Cátu despre independintia Turciei, acésta o recunoscú ca e cu totul alta afacere. Trebuie sa marturisescú, in adevéru, ca nu suntú prea scrupulosu in privinti'a guvernului otomanu. Amú fostu silitu sa intrubuintiezú cuvinte fórté energice in privinti'a sea, dar' cu tóte acestea nu voiescu sa atacu intr'unu modu gra-

tuitu, si in impregiurárele de fatia, nu e nimic'a mai putienu decâtu o insulta, de a vorbi despre mantienerea independintiei imperiului otomanu, celu putienu déca vomú largi fras'a pentru tóte tienuturile ce cuprinde.

La gânditi-ve numai ce insémnéza acésta independintia. Ea insémnéza ca reprezentantii tuturorú puteriloru din Evrop'a voru merge la Constantinopole si voru esaminá starea lucrurilor ce va fi necesariu a se stabili între sultanulu si între supusii sei. Afara de acésta, in prim'a linia ei voru trebú sa se intrunéscă singuri pentru acestu sfersitu, si reprezentantulu tiei in care se afla nu va avea voia sa siéda la més'a de consiliu (Iaritate). Cu tóte acestea dupa ce voru fi toti de acordu in privinti'a cereriloru ce voru avea sa faca Turciei, fericitulu reprezentantu alu acestui imperiu independentu va fi admisu si elu, si va aflá cum cugeta cele siése puteri europene ca aru trebú sa governeze sultanulu (Aclamatii si ilaritate).

Déca independintia Turciei insémnéza ca ea trebuie sa fia independenta fatia cu provinciile ei, atunci me opunu la o asemenea independintia (Vii aclamatii).

Vinu acum la conclusiunea discursului dela Guildhall, care contiené destulu veninu, si dieu e veninu, si inca plinu si respinu. Acésta inteniune n'o atribuescu cuvintelorú, dar' o atribuescu consecintiloru lorú. Pentru ce óre a fostu de lipsa cá sa se dica, ca déca Englitere'a incepe unu resbelu, ea n'are sa întrebe déca va potea suportá o a dóu'a si a trei'a bataia? Dupa a dóu'a bataia din Crime'a, Rusi'a a trebuitu sa se întrebe déca aru putea sa întreprinda si pe a trei'a. Pentru ce s'a datu acésta forma particulara unei declaratiuni despre capacitatea tiei nóstre de a face resbelu, declaratiune cu totul de prisosu? (Fórté bine! Fórté bine!) Sa nu credeti ca capacitatea acestei tiei de a face resbelu a crescutu in cátu-va prin aceste laudári seci.

Scimú ce efectu au produsu aceste cuvinte in Rusi'a; inasa cestiunea mai importanta este de a se scí ce efectu au produsu la Constantinopole? Dupa spusele celoru ce au vedut' o, Constantinopolea este vnu paradisu terestru; dar' mai suntú si alte paradisuri, si este unulu care se chiama paradisulu nebuniloru (Iaritate). Me temú cá Pórt'a otomana, incredienduse in spriginulu Engliterei in ori-ce impregiurári, sa nu fi fostu tempu îndelungatu intr'unu paradisu de nebuni; si aru fi fostu cu multu mai caritabilu de a nu amagi pe Pórt'a prin credinti'a, cumca acésta aru fi inteniunea Engliterei.

Scimú ca turcii au contactu pe ajutoriulu britanicu, si cu tóte ca nu avemú o opiniune prea inalta despre inteliginti'a lorú n'aveau ei óre dreptulu de a contá? Pentru ce s'a tramisú escadr'a in golfulu dela Besic'a, si s'a radicatú la proportiunile unei flote, imitandu mesur'a ce s'a luatú la 1853?

Cátu despre discursulu dela Guildhall, avemú dreptulu de a întrebá déca politica ce s'a schitiatu intr'ensulu forméza o parte din instructiunile lordului Salisbury. Noi dorim sa-lu deslipimú dela acestu discursu (Aclamatii). Credu ca in aceste impregiurári neobiciuite si fára precedentu, gásimú o justificare pentru lini'a de conduita ce adoptámú . . .“

Dupa mai multe observatiuni asupr'a discursului lordului Beaconsfield, d. Gladstone continua in termenii urmatori:

Nu dicu ca pe Turci'a o astépta niscái-va vremuri bune; inasa suntú siguru ca déca o tíera analoga cu Turci'a aru fi vecina cu tíer'a nóstra, aru fi rationabilu cá sa fimú supraveghiati de celelalte puteri. Prin urmare n'amu sa dicu nimicú contr'a limba-

giului acelor'a, cari dicu ca Rusi'a trebuie sa supraveghiata cu gelozie. Cátu despre imperatulu Rusiei, 'lu consideru cá pe unu barbatu de onóre si cá pe unu suveranu care s'a distinsu in tempulu domnirii sele prin unele din cele mai nobile acte ce se gasescu in anele istoriei. Déca vorbescu de poporulu rusu, credu ca elu are o inima totu asiá de primitóre pentru emotiunile generóse cá si ori ce alta natiune, si credu ca in cursulu anului acestui'a elu s'a lasatu a fi condusu intr'unu modu distinsu si generosu de aceste emotiuni.

Admitu totu-deodata ca ori unde se afla o clasa oficiala si o armata mare permanenta, esista materii de unde iesu intrigi si inteniuni de cuceriri. Credu ca este dator'ia nóstra, cá sa supraveghiámú cu gelozie si severitate pe Rusi'a care este ispitita de vecinatatea ei din Turci'a. Inasa sustienú ca mijloculu celu mai bunu pentru a supraveghiá pe Rusi'a séu pe Austri'a este de a deveni competitórea lorú pentru afectiunea popóreloru crestine din orientulu Europei (Aclamatii). Acésta va se dica: sa facemú tocmai contrariulu dela totu ce a facutu guvernulu britanicu in acesti dóue-dieci ani din urma.

Sa nu denunciámú pe serbi, si sa nu dicemú ca resbelulu lorú este aprópe celu mai vinovatu din cáte a inregistratu istoria (aclamatii). Sa nu sustienemú, precum a facutu primulu ministru, ca crudimile comise in Bulgari'a au fostu consecinti'a dela aceea ce elu a numitu o invasiune a Bulgariiei. Sa nu propogámú ca insurectiunea din Bosni'a si Erzegovina a fostu oper'a emisariloru straini.

Prin asemenea procedári si prin altele analoge, noi alienámú inimele acestoru popóre, si le imbráncimú din tóta puterea nóstra in bratiile Rusiei. Acésta s'a si facutu intr'unu modu considerabilu. Nu sciu déca nu e pré tárdiu cá sa reparámú gresiéla nóstra, 'mi vine mai sa dicu crim'a nóstra. Inasa in totu casulu, sa ne spalámú pe máni, si sa incuragiámú pe acei'a cari voru încercá de a-si propune si a urmari o linie de conduita mai generósa si mai intielépta.

D. Gladstone dice dupa aceea ca nu este dator'ia acestei adunári de a formulá proiecte pentru guvernulu provinciiloru oprimate, si de a invetiá pe lordulu Salisbury ce politica are sa urmeze; crede cu tóte acestea ca trebuie sa iá de modelu ceea ce a facutu d. Canning cu ocaziunea emancipárei Greciei. D. Canning a cautatu si dobenditu atunci increderea Greciei, si a facutu din Englitere'a unu gardianu pentru copilar'ia statului nou-nascutu.

Dupa ce a luatú acésta initiativa, urméza d. Gladstone, elu a invocatu ajutoriulu Rusiei. A invocatu concertulu Europei, inasa inainte de acésta, guvernulu, alu cáru ministru de esterne erá densulu, a trimisu pe ducele de Wellington la Petersburg, si la 1826 a dobánditu cordialulu spriginu alu Rusiei. Englitere'a si cu Rusi'a indeplinira oper'a in intielegere. Ele solicitara ajutoriulu Europei. Ele dobándira spriginulu Franciei.

Asiá dar', dicu, ca acestu capitolu din istoria nóstra este unulu din cele mai satisfacátóre, asupr'a cáror'a putemú atientiá privirile nóstre si punctulu vitalu si principalu din acestu capitolu este generós'a incredere, a-si puté adaogá intielépt'a incredere, care a indemnatu pe d. Canning a cautá ajutoriulu Rusiei cá trebuinciosu mai presusu de tóte, pentru a ajunge la o fericitá solutiune a cestiunei spre stabilirea libertátiei grecesci (aclamatii).

Sciu pré bine ca atunci cându o aliantia este contracta între dóue puteri mari, imputându-si in acelasi tempu o asistintia mutuala, aceste puteri suntú totu deodata unu freu un'a pentru alt'a. Astfelu a fostu casulu pentru aliantia care a subsistatu tempu

asiá de multu între Engliter'a si Franci'a.

Dicu deci ca noi nu ne încercâmu sa aducemu in confusiune pe lordulu Salisbury. Noi ne încercâmu de a-i aretá o cale, unu modelu de urmaritu. Vomu pune acestu modelu intr'unu contrastu fatalu cu politic'a ce s'a urmatu anulu acest'a. Putemu sa-i dicemu dimpreuna cu Shakespeare:

„Privesce la chipulu acest'a, si privesce si la cesta-taltu.“

Ele diferu in adeveru fórte multu unulu de altulu, dar' cu tóte acestea, speru, nu e inca pré târdiu, pentru a trece de de pe calea cea rea pe cea buna. In totu casulu, noi nu facemu decâtu a ne implicá o datorie, încercându de a aratá si a deschide acésta cale din urma (aclamatiuni).“

„U. P. A.“

Varietâti.

* Doisprediece ani a fostu Dumineca dela reinfintiarea Metropoliéi nóstre gr. or. din Transilvani'a si Ungari'a.

* Denumiri militare. Estragemu din „Verordungsblatt“ dela 22 Decembre a c. Nr. 62 urmatórele denumiri de locotenenti in reserva: Alessandru Popu dela reg. de inf. Nr. 63 in regimentu; Daniilu Davidu dela reg. de inf. Nr. 64 in regimentu; Nic. Popu dela reg. d. inf. Nr. 50 in regimentu; Radu Pope'a dela bat. de ven. nr. 28 in regiment. de inf. Nr. 50; la artileria Iuliu Puscariu cav. dela reg. de art. de câmpu Nr. 5 in reg. de art. de câmpu Nr. 8.

* Palatu pentru parlamentulu român. Guvernulu Romaniei scrisese concursu pentru edificarea unui palatu in Bucuresci, in care sa se intrunésca in viitoriu corpurile legiuitoare. In urm'a concursulu a intratu o multime de planuri. Se dice ca au fostu premiate planurile dela architectii Al. Savulescu din Parisu si Ch. Ulrich din Vien'a.

* Focu in vagonu. Pe lini'a transilvana s'a aprinsu unu vagonu de class'a I a unui trenu de persóne. Din norocire in vagonu nu erá nimenea. Observatu fiindu foculu trenulu fu opritu si foculu stinsu. Padimentulu vagonulu a fostu petrunsu cu deseversire.

* Vioréle in Decembre. „Tem. Lap.“ spunu ca redactorulu loru i se facú o surprindere cu unu buchetu de viorele culesa din o padurice din apropierea Temisiórei.

* Doisprediece ani — nevinovatu in inchisóre. In anulu 1870 a eruitu contele Raday faptuitorii unei crime, comise inca in anulu 1855.

Acesti'a erau giutariulu Gr. Olarescu, cu alti doi soci, cari omoriserá pre proprietariulu din Torontalu Nicol. Fritz. In decursulu investigatiunei Olarescu a recunoscutu inca o a dóu'a crima comisa de densulu totu in anulu 1855, omorise adeca pre unu tieranu Bucurescu. La omorulu acestu din urma fu Olarescu sedusu de fomei'a lui Bucurescu, carea intretienea relatiuni adultere cu unu prietinu alu barbatulu ei si voiá ca pre cestu din urma sa-lu dea in laturi. Olarescu primí pentru fapt'a acést'a unu pretiu de sânge de 300 fl. In decursulu investigatiunei s'a descoperitu, ca inca in anulu 1855 au fostu judecati alti patru individi pentru crim'a din urma, fiindu fórte suspecti a fi comisú ei crim'a omorulu, carii sie-diura in inchisóre — dupa cum s'a descoperitu — nevinovati fiindu 12 ani. Socii lui Olarescu vinovati la mórtea proprietariulu Fritz, fiindu morti, inaintea tribunalulu au venitú numai Olarescu si veduv'a omoritulu Bucu-

rescu. Tribunalulu a condamnatu pre ambii la inchisóre pe câte 20 ani. Tabl'a regia inse a schimbatu pedéps'a lui Olarescu, condemnându la mórte. Tribunalulu supremu a intaritu sentinti'a tablei. Actele s'au inaintatu la Majest. Sea.

* Telhari galantomi. Lui „P. Ll.“ se scrie din Belu (com. Bihorului) ca taxatorulu silvanulu P. Meisslinger avea sa vina in 17 Decembre st. n. dela Beiusiu la Belu spre a se intalni cu famili'a sea, care-lu asteptá acolo. Spre acestu sfersitu a datu ordinu cocisiului seu Florea sa-lu astepte cu trasur'a la Pusta Hodishely. La 9 óre dimineti'a Florea a si sositu cu trasur'a, inse indata fu incungiuatú de 6 telhari armati, voindu sa iá caii. Aflandu telharii pe cine asteptá Florea, l'au provocatu sa platésca unu aldamasiu. Florea a platitu. Telharii aveau slanina si miere la sine, pânea erá in carulu lui M. Asiá au mancatu si au beutu cu totii vinarsu indulcitu cu miere. Pe la 12 óre erau toti bine dispusi Florea, inse mai bine decâtu toti, cáci abiá 'lu mai tieneau piciórele. Atunci sosese si M. pe unu caru cu boi. Telharii numai decâtu l'au incungiuatú si s'au adresatu câtra densulu unguresce. M. inse li-a disu romanesc: „Sa vorbimu noi in limb'a vóstra, cáci si eu o sciu cá si voi.“

Cuvintele aceste a dispusu pe telhari, între cari se aflá Cercelu, mai bine. „Vreti sa me omoriti?“ întrebá M. Ei inse respunsera ca nu voru decâtu bani dela elu. Doi cunosceau pre M. de mai nainte si-i disera: „Dle, noi amu fostu de multe ori la cas'a Dtale si amu capetatu câte o beutura buna; nu-ti facemu nimic'a, dara ce-va totu trebuie sa ne dai.“ M. scóte unu portfoliu in care avé o suma mai mare de bancnote de câte 10—50 si 100 fl. si ia dintre aceste o bancnota de 10 fl. si o dá unui'a din tr'ensii. Cercelu dice: „De totu putienu, noi suntemu doi-spre-diece.“ „Bine aici ve dau un'a de 50 fl., dara dati-mi pe cea de 10 fl. inapoi, ca fára de bani nu me potú duce acasa.“ Asiá s'a si intemplat. Cercelu a multamitu frumosu si a strinsu mân'a cu M. Acum M. cere ce-va de mancare, ca erá flá-mendu. Nevoindu sa bea vinarsu cu miere au adusu telharii lapte caldu cu pâne. Dupa ce a mancatu a plecatu M. fára sa-i fia ce-va. Abiá a plecatu bine si M. vede ca carulu lui e stricatu. Telharii chiamati de M. au venitú cu securi a mâna si au reparatu carulu. Sér'a a ajunsu M. ne-atinsu in mijloculu familiei sele.

* Tempulu. Dupa o iérna aspra pre la S. Dumitru avurámu dile de vara pre la Stulu Nicolae. De luni s'a schimbatu temperatur'a iérasi spre recéla, carea marti s'a prefacutu in frigu. Muntii dimpregiuru suntú albi, câmpulu inse este pâna cându scriemu aceste siruri mai multu negru. Ceriulu este inchisu si cerne mereu póte sa ne dea pre alb'a s josu la tiéra, cá sa avemu craciunu cum se cade.

* Descoperire arhiologica. Urmatórea telegrama a fostu tramisa din Micen'a de câtra infatigabilulu d. Schliemann Majestátiei Sele, regelui George I: Cu cea mai mare bucuria anuciú Majestátiei Vóstre ca amu regasitu mormenturile despre cari traditiunea lui Pausani'a mentionéza ca aru fi ale lui Agamemnon, Casandre, lui Eurimedede si amiciloru sei, toti omoriti, la ospátiu, de câtra Clytemnestra si amantulu ei Egyothe. Aceste mormenturi suntú incongiurate de unu indoitu rendu de pláci de marmora, ceea ce s'a facutu fára nici o indoie-la in onórea susdiseloru personagie insemnate. Amu gasitu in aceste mormenturi numerose obiecte arhiologice de auru puru. Acestu tesauru ajunge prin elu insusi cá sa umple unu museu mare, care va fi celu mai

frumosu din lume si care in secolele viitóre va atrage mii de straini din tóte tierile. Lucrándu numai din simplu si puru amoru pentru sciintia nu amu nici o pretentiune la acestu tesauru si cu mare entusiasmu 'lu cedediú in tactu Greciei.

Ddiu voiésca, Majestate, cá aceste tesauere sa devie pétr'a fundamentala a unei mari bogatii pentru natiunea greca.

Micen'a, 16/28 Novembre 1876.

Dr. Henri Schliemann.

* (O retieta pentru facerea resbelelor.) Unu germánu de spiritu a propusu printr'unu pamfletu urmatórea organisatiune pentru tienerea de resbelu:

Considerându ca resbelulu nu este altu-ceva decâtu o esplosiune naturala a puteriloru strinse ale omenirei, — esplosiune care trebuie sa se ivésca din cându in cându: — elu se silesce a constatá, ca spaim'a resbelulu loveste mai multu in cetatienii pacinici prin nimicirea sburdalnicia a vietiei si a averei.

Resbelulu condusu mai regulatu nu va superá pre ceialalti locuitori, cari nu se batú si afara de acést'a se póte face multu, cá resbelulu se fia mai putienu neplacutu chiaru pentru luptatori. Elu propune, cá puterile europene, sa aléga pentru acestu scopu unu terenu neutru, destinatú numai pentru versarea de sânge.

Afara de acestu terenu pregatitu cu cea mai mare ingrigire pentru resbele, sa nu se întrebuinteze sub nici unu cuventu vre-unu altu locu pentru lupta.

Pe acestu terenu sa se infintieze unu institutu de educatiune pentru infirmieri, o scóla pentru medici, spitaturi si cimilituri mari si depozite de mâni si picióre artificiale si alte asemenea.

Astfelu de advantage voru fi fórte folositoare tuturoru acelor natiuni, cari dorescu a se bate între densele in conditiuni intielepte.

Asemenea sa se infintieze si magazinuri mari de arme si munitiuni, care potú fi luate cu chirie de câtra partile combatante, in sa fára a face nici unu creditu, si platindu arend'a terenulu inainte de a slobodí unu tunu.

Venitulu netu alu acestei întreprinderi va servi pentru intretinerea veduveloru si orfaniloru celoru caduti pe câmpulu de lupta.

* Opiniunea maresialulu Moltke asupr'a resbelulu turco-rusu. Cetimu in „Le Siècle; Feld-maresialulu Moltke a avutu, pe câtu se pare, ocaziunea de a se pronuciá asupr'a rezultatulu eventuale alu unui resbelu rusoturcu.

Feld-maresialulu Moltke crede ca resbelulu între Turci'a si Russi'a, care e imininte, va fi pentru cea din urma din aceste puteri o mare si anevioása afacere. In spriginulu tesei sele citeza anulu 1828, cându Turci'a se gásiá intr'o positiune multu mai critica decâtu e in tempulu de fatia. Ienicerii incetasera de a esiste, oficierii din armat'a activa erau teneri, lipsiti de ori-ce instructiune militara; maresialulu artileriei erá totu ce e mai miserabile; flot'a erá distrusa si Sultanulu nu putea opune inamiculu de câtu 30—40,000 ómeni.

Cu tóte aceste conditiuni defavorabile, armat'a turcésca, echipata intr'unu modu miserabile, a resistatu tempu fórte indelungatu coloneloru rusesci compuse de 12,000 ómeni de trupe bine armate, cari primiau intariri in fia ce momentu.

Feld-maresialulu Moltke conchide dicendu „ca in resbelulu care amenintia de a isbucni nu e locu de a se asteptá o victoria grabnica si usióra a armatelor rusesci.

„Lupt'a, dice densulu, va fi lunga

si anevioása pentru soldati si fára rezultate insemnate pentru generalulu care va comandá corpurile de armata.“

Sciri telegrafice.

Vien'a 26 Decembre. „Coresp. pol.“ anuciá din Petersburg: Dela pórtá se astepta unu respunsu evitativu la comunicatulu ce i s'a facutu cá resuitatu alu conferintiei prealabile, ceea ce intr'atát'a nu face situatiunea de totu desperata, intru câtu in cercurile normative rusesci se crede ca conditiunile comunicate portiei nu suntú nemodificabile. S'a propusu prolongirea armistiulu pâna la 15 Ianuariu 1877.

Petersburgu 26 Decembre. Generalissimulu armatei de sudu, marele principe Nicolai, in urm'a unei raceli dela 19 Dec., patimesce reu; pâna in 24 l. c. nu s'a îndreptatu spre bine.

Belgradu 26 Decembre. Formarea cabinetulu celui nou serbescu luata asuprasi de Dr. Zuchici reprezentantulu Serbiei in Vien'a este alterata. — Generalulu rusescu Nicitin, mai nainte chef alu statulu majoru in Vilm'a suplinese pre Cernaieff in comand'a preste trupele serbesci.

Constantinopole 26 Decembre. Conclusele conferintiei s'au comunicatu cu reprezentantii portiei in 25 Decembre. Generalulu Ignatieff le-au infatisiatu portiei cá ultimatu. Aici prevaléza parerea, ca pórt'a va respinge conclusele. Pentru ocupatiunea Bulgariéi s'au pusé in perspectiva trupele române. — Marchisulu Salisbury sta gat'a sa plece indata ce pórt'a respinge propunerile conferintiei.

Burs'a de Vien'a.

Din 15/27 Decembre 1876.

Metalicele 5%	65 85
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	70 75
Imprumutulu de statu din 1860	109 75
Actiuni de banca	817 —
Actiuni de creditu	133 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	125 50
„ „ Temisiorene	73 —
„ „ Ardelenesci	71 —
„ „ Croato-slavone	74 75
London	84 —
Argintu	114 50
Galbiu	5 97
Napoleonu d'auru (poli)	10 04 1/2
Valu'a nóua imperiale germána	61 85

Concursu.

Pentru vacant'a parochia de clasa III din comun'a Hundrubechiu, protopresbiteratulu Nocrichiu-Cincu-mare se escrie prin acést'a concursu pâna la 27 Decembre 1876.

Emolumentele suntú:

1. Venitulu de pe portiunea canonica statatóre din 8 jugere, pamentu de aratura si de fenatiu.
2. Dela 47 familii români câte un'a ferdela de cucuruзу si dela 18 familii neorustici câte o jumetate ferdela, la olalte 56 ferdele.
3. Dela 18 familii neorustici câte un'a di de lucru a 40 cr.
4. Venitele stolare statorite de sinodulu protopresbiterale.
5. Câte un'a di de claca, obicnuite cu carulu séu cu palmele, care impreuna dau unu venitu de 287 fl. 50 cr. v. a.

Pentru restulu la sum'a receruta de a III clasa deocamdata se afléza comun'a bisericésca Noustatu cu unu salariu anuale minisnum 130 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si asterne petitiunile lorú instruite in sensulu statutulu organicu, la subscriسلu pâna la terminulu indicatu.

Nocrichiu in 6 Decembre 1876.

In contielegere cu ambele comitete parochiale

Gregoriu Maieru

(3—3)

Adm. ppresbiterale.